

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-602/18-L

Název	Základní škola a mateřská škola logopedická, Liberec, příspěvková organizace
Sídlo	E. Krásnohorské 921, 460 01 Liberec
E-mail	info@ssplbc.cz
IČ	46748059
Identifikátor	600023401
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jakub Karásek
Zřizovatel	Liberecký kraj
Místo inspekční činnosti	E. Krásnohorské 921, 460 01 Liberec
Termín inspekční činnosti	11. - 14., 18., 20., 21., 26. a 27. červen 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou, mateřskou školou, školní družinou a internátem podle příslušných školních vzdělávacích programů podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve školském poradenském zařízení podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení souladu školního vzdělávacího programu s právními předpisy a s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní a předškolní vzdělávání (dále „RVP ZV“ a „RVP PV“) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona a jeho naplnění v praxi ve vybraných oblastech RVP ZV a RVP PV.

Hodnocení souladu školního vzdělávacího programu podle § 5 odst. 2 školského zákona ve vybraných školských zařízeních pro zájmové vzdělávání (školní družina, školní klub, internát).

Charakteristika

Právnícká osoba od poslední inspekční činnosti změnila svůj název. V rejstříku škol je zapsána pod názvem Základní škola a mateřská škola logopedická, Liberec, příspěvková organizace (dále „škola“). Vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), mateřské školy (dále „MŠ“), internátu, speciálně pedagogického centra (dále „SPC“), školní družiny (dále „ŠD“) a zařízení školního stravování.

Kapacita ZŠ je 170 žáků, aktuálně docházelo do 22 tříd 157 žáků, kapacita MŠ je 24 dětí, aktuálně byl ve třech třídách plný stav. V posledním ročníku předškolního vzdělávání je 17 dětí, z toho šest má odklad školní docházky. ŠD má kapacitu 45 účastníků zájmového vzdělávání, zapsáno bylo 42 účastníků. Internát má kapacitu 48 lůžek, aktuálně bylo 31 ubytovaných dětí a žáků. SPC sídlí v objektu školy, malé detašované pracoviště (jedna místnost s nezbytným zázemím) je v provozu v České Lípě.

Škola poskytuje předškolní a základní vzdělávání diferencovaně podle závažnosti narušené komunikační schopnosti, stupně sluchového postižení, mentální úrovně či na základě individuálních možností jednotlivých dětí a žáků. Dále se zaměřuje na vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení, výjimečně žáků s poruchou autistického spektra. Školními vzdělávacími programy (dále „ŠVP“) jsou ŠVP ZV „Škola tobě“, ŠVP MŠ „Barevné kuličky poznávání“, ŠVP ŠD a ŠVP internátu. Činnost SPC je zaměřena na poradenskou pomoc dětem, žákům a studentům (dále „klienti“) primárně s vadami řeči a sluchovým postižením, případně v kombinaci s dalšími postiženími.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy je ve funkci od školního roku 2016/2017, splňuje zákonné předpoklady pro výkon funkce. Jím předložená koncepce dalšího rozvoje školy vychází z reálných podmínek a vývoje školy, socioekonomické charakteristiky, společenských trendů a potřeb regionu. Mezi hlavní priority patří cílené vytváření bezpečného a podnětného prostředí dětem a žákům, kteří nemohou být vzdělávání inkluzivně v hlavním vzdělávacím proudu, a jejich vzdělávání vyžaduje nejvyšší míru podpůrných opatření. Děti a žáci jsou přijímáni ke vzdělávání na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců. Trend v ubývání žáků se sluchovým postižením pokračuje, naopak přibývá žáků s těžkou řečovou vadou.

Nastavený systém řízení je založen na aktivní komunikaci se zástupci jednotlivých pracovišť ZŠ, MŠ, ŠD, internátu a SPC. Chod jednotlivých pracovišť je v kompetenci

vedoucích pracovníků, pod jejich vedením probíhají porady na jednotlivých pracovištích. Pravidelně se zúčastňují porad organizovaných vedením školy a jednání pedagogické rady. Zpravidla dvakrát měsíčně probíhají porady všech pracovníků SPC, na kterých jsou řešeny organizační a odborné záležitosti související s činností obou pracovišť. SPC konzultuje s vedením školy zkušenosti v souvislosti s celostátními změnami v oblasti tzv. společného vzdělávání (tlak na kapacity a využití školských poradenských zařízení, a výrazné rozšíření obsahů spisů spojených s vyšetřeními, psaním a rozesláním zpráv i doporučení).

Kontrolní systém školy je nastaven funkčně, problémy jsou s jeho realizací. Příčinou je nárůst administrativy a řešení aktuálních situací (například absence pedagogů). Efektivně je naplňován na úseku MŠ, méně se daří na ZŠ a SPC v oblasti hospitační a kontrolní činnosti. Například v SPC se v některých případech vyskytují věcné a formální nedostatky při vedení spisů klientů a v obsahu zpráv a doporučení.

Z celkového počtu 38 pedagogických pracovníků ZŠ jsou čtyři pedagogové, kteří dosud neabsolvovali studium speciální pedagogiky. V jednom případě byla uznaná výjimka (věk a odpracované roky). Z celkového počtu 10 pedagogických pracovníků internátu nesplňují kvalifikaci dva. Pedagogičtí pracovníci ŠD, SPC a MŠ jsou kvalifikovaní. Ředitel se personalistikou zabývá a realizuje příslušná opatření.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) je řešeno systematicky. Vedení školy sestavilo plán DVPP. V uplynulém období se pedagogové vzdělávali především v kurzech zaměřených na znakový jazyk a logopedii, v oblasti nových forem a metod ve vzdělávání a ve čtenářské a matematické gramotnosti. Ředitel školy absolvoval funkční studium řídicích pracovníků škol a školských zařízení. Ve škole aktivně pracují metodická sdružení pro 1. a 2. stupeň. Pedagogické pracovnice metodického sdružení se podílejí na přípravě DVPP, vybírají aktuální témata a zajišťují výměnu zkušeností z absolvovaných seminářů. V tomto školním roce se pedagogové zabývali strategií vyšetřování šikany a metodami práce se žákem ADHD. SPC připravilo pro pedagogy přednášku o kompenzaci sluchového postižení, využívání sluchadel a kochleárních implantátů. Vzdělávání pracovníků SPC bylo zaměřeno zejména na výklad změny školské legislativy, související problematiku společného vzdělávání a používání diagnostických nástrojů. K neformálnímu vzdělávání pracovníků SPC dochází při pravidelných setkáváních školských poradenských zařízení Libereckého kraje a celé České republiky.

Materiální a prostorové podmínky v jednotlivých pracovištích jsou celkově velmi dobré, pouze odloučené pracoviště SPC v České Lípě má prostory malé.

Vybavení tříd a specializovaných učeben školy je moderní, v souladu s edukativními trendy. Třídy jsou nadstandardně vybaveny didaktickou technikou, názornými učebními pomůckami, učebnicemi, mluvnickými tabulemi, obrazy a dalšími psanými či tištěnými materiály, které zejména sluchově postiženým žákům usnadňují pochopení učiva.

Mateřská škola má pro vzdělávání dětí velmi dobré prostorové podmínky. Mimo členitých tříd, má jídelnu a logopedickou pracovnu. Ve třídách je dostatek logopedického materiálu jak pro individuální a kolektivní logopedickou péči, tak i pro tvořivé hry. Chybí interaktivní tabule, která by mohla posílit další kompetence dětí.

Internát poskytuje ubytování v 16 pokojích různé velikosti s nejvýše čtyřmi lůžky. Pokoje jsou organizovány jako dvojbuňky se společným sociálním zázemím. Na každém poschodí je pracovna sloužící i jako herna a společenská místnost. V obou vychovatelnách mají ubytovaní možnost využívat kuchyňské spotřebiče.

Vybavení dvou oddělení školní družiny je na velmi dobré úrovni. Žáci mají k dispozici dostatek podnětných her, literatury a didaktických pomůcek.

Škola využívá rozlehlý pozemek nadstandardně vybavený tělovýchovnými, relaxačními a multifunkčními prvky včetně velkého hřiště.

SPC má pro svoji činnost dobře vybavené pracovny, některé však vyžadují obnovu (modernější nábytek, v pracovnách chybí stolní tiskárny). Umístění kartotéky na dvou místech také není optimální. Čekárna pro klienty je nahrazena upravenými částmi společné chodby. Pracoviště v České Lípě je bez čekárny. SPC nemá k dispozici místnosti pro případné specializované a skupinové činnosti. Pro výjezdy za klienty využívá dva služební osobní automobily školy.

Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (dále „BOZ“) dětí a žáků stanovila škola na základě hodnocení rizik ve školním řádu, řádech odborných učeben a dalších interních předpisech. Žáci a děti byli poučeni o možném ohrožení zdraví v úvodu školního roku a další poučení předcházelo činnostem mimo školu nebo v odborných učebnách. Záznamy o poučení jsou vedeny v třídních knihách. K zajištění BOZ při mimořádných situacích má škola vypracovaný postup v traumatologickém plánu pro případ úrazu, organizuje nácvik evakuace a školení pedagogických pracovníků o poskytování první pomoci. Všechna pracoviště školy jsou upravena tak, že vytvářejí příjemné a vstřícné prostředí k výchově a vzdělávání. Školní nábytek zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků a podporuje správné držení těla. Vstup do objektů školy je bezbariérový a je zajištěn proti vniknutí nepovolaných osob. Škola vede evidenci o úrazech dětí a žáků v knize úrazů a vyhotovené záznamy ve stanovené lhůtě zaslala České školní inspekci. Každoročně organizuje prověrku BOZ a pravidelné kontroly přispívají k vytváření bezpečného prostředí pro výchovu a vzdělávání dětí a žáků. Prostory pobočky SPC v České Lípě jsou ve vztahu ke klientům bezpečné. Zařízení analyzuje případná rizika v oblasti bezpečnosti při činnostech s klienty. Zařízení vede knihu úrazů, ke dni kontroly nebyly evidovány žádné úrazy dětí a žáků.

Škola poskytuje stravování dětem MŠ, žákům ZŠ a ubytovaným na internátě ve stanoveném rozsahu. Nejvyšší možný počet stravovaných ve školském zařízení je 247. Škola plně podporuje zdravé stravovací návyky s cílem uspokojit co nejvíce strávníků. Účastí ve dvou dotačních programech umožňuje pravidelné stravování i šesti žákům, kteří by se ze sociálních důvodů nemohli stravovat. Nad rámec školního stravování nabízí dopolední a odpolední svačiny žákům základní školy. V zájmu podpory pitného režimu připravuje celodenně tři druhy nápojů. Aktivně se účastní projektu „Ovoce a zelenina do škol“. Škola nemá strávníky s potřebou dietního stravování, respektuje jednoho strávníka se specifickými požadavky (alergie na určitou potravinu). Nabídka školního stravování splňuje výživová doporučení.

V roce 2017 byl rozpočet školy pokryt finančními zdroji ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání, tj. na platy, zákonné odvody a další činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání, např. nákup učebnic, učebních pomůcek, ICT techniky a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Škola využila i dalších možností financování zapojením se do tří rozvojových programů MŠMT, které navýšily rozpočet na platy. Dalšími zdroji byly příspěvky od zřizovatele na provoz a opravy a na tři neinvestiční účelové dotace: diagnostické nástroje pro školské poradenské zařízení (nákup psychotestů), výměna trafostanice a dotace na potravinovou pomoc. Ostatními zdroji byly výnosy za předškolní vzdělávání, školné ve školní družině, za ubytovací služby pro žáky, stravné dětí, žáků a zaměstnanců, dary a čerpání fondů. Škola provozuje doplňkovou činnost na pronájmy bytových a nebytových prostor. Zisk z této činnosti je využit ve prospěch hlavní činnosti školy. V roce 2017 škola využila finanční prostředky z projektu ESF „Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování - Šablony pro MŠ a ZŠ“, které byly použity k financování zájmových kroužků (Klub zábavné logiky a deskových her, Čtenářský klub) a na nákup učebních pomůcek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání podle ŠVP ZV je uskutečňováno ve dvou variantách. Varianta A - program je určen nedoslýchavým žákům a žákům s narušenou komunikační schopností, varianta B - program je určen pro žáky těžce sluchově postižené a neslyšící.

Třídy základní školy jsou diferencované podle stupně sluchového postižení (neslyšící, zbytky sluchu, nedoslýchaví), dále jsou žáci zařazeni s kombinací sluchového a jiného postižení, případně s jiným než sluchovým postižením. Další třídy jsou pro žáky s narušenou komunikací – vady řeči. U neslyšících žáků je přítomen tlumočnicko do znakového jazyka, v některých třídách vzhledem ke stanoveným podpůrným opatřením působí asistentky pedagoga.

Sledovaná výuka probíhala v souladu s příslušným ŠVP a byla ze strany učitelů kvalitně připravená. Ve vztahu pedagogů a žáků byl patrný vzájemný respekt, vyučovací jednotky probíhaly v příjemné atmosféře.

Organizačně dobře promyšlená stavba jednotlivých vyučovacích hodin přispívala k tomu, že žáky učení bavilo a podporovalo jejich aktivitu. Z vyučovacích metod, které učitelé uplatňovali ve třídách pro žáky s vadami řeči, převažoval frontální přístup a samostatná práce žáků, ale žáci byli vedeni i ke kooperativní práci ve skupině a ve dvojicích. Během výuky těžce sluchově postižených žáků převládala individuální práce a práce ve dvojicích. Učitelé v průběhu vyučovacích hodin střídali odlišné vzdělávací metody, vedli žáky k samostatnosti a rozvíjeli jejich tvořivost. Snažili se o aktivní přístup žáků a jejich podílu na plnění zadaného úkolu. Ve třídách pro žáky s vadami řeči prvního stupně se výrazněji uplatňovaly speciální metody práce a vzdělávací činnost s důsledným vedením žáků k aktivní komunikaci a korekcí jejich výslovnosti. Pozitivní bylo časté zařazování mezipředmětových vztahů, problémových úloh a záměrná práce s chybou. Probírané učivo bylo propojováno s reálnými situacemi z běžného života. Ve výuce angličtiny byl kladen důraz na rozvoj jazykových dovedností s důrazem na ústní interakci. Komunikace byla vedena převážně v cizím jazyce, ale vyučující zohledňovali individuální možnosti žáků i dodatečnými pokyny v češtině. Přirozený zájem žáků o jazyk byl podněcen využíváním názorných materiálů, pracovních listů, soutěživých her a kvízů. Kladem sledované výuky na druhém stupni byla cílená podpora čtenářské gramotnosti, která se neomezovala výhradně na hodiny českého jazyka, nýbrž objevovala se i v dalších předmětech (dějepis, přírodopis). Přínosem pro praktický život žáků je zařazení finanční gramotnosti jako samostatného předmětu. V hodinách, kde působila spolu s učitelkou asistentka pedagoga, byla patrná jejich vzájemná souhra. Žáci s individuálním vzdělávacím plánem měli diferencované učivo. Z rozhovorů s pedagogy vyplynulo, že spolu úzce spolupracuje 1. i 2. stupeň.

Při hospitacích u neslyšících žáků byl především sledován způsob komunikace mezi pedagogem a žáky, kteří byli vzděláváni orální a písemnou formou a ve znakovém jazyce. Užívání těchto tří komunikačních metod se navzájem prolínalo. Pedagogové usilovali především o upevňování jazykových kompetencí, rozšíření a ustálení vědomostí. Žáci mohli komunikovat způsobem pro ně jak nejpřirozenějším mluveným (český jazyk), tak i vizuálním (český znakový jazyk) jazykem. Pozitivně lze hodnotit připravenost a snahu pedagogů komunikovat s žáky v obou jazycích včetně rozvoje jazykových kompetencí. Dalším kladem byla trpělivost, empatie a individuální přístup pedagogů. Přínosná je přítomnost neslyšícího asistenta po boku slyšícího pedagoga se znalostí českého znakového jazyka. Vyučovacím předmětem „Finanční gramotnost“ neslyšící žáci získávají znalosti do praktického života.

Prostředí tříd bylo estetické a inspirativní. Příjemná atmosféra jak ve vztahu učitele k žákům tak i mezi žáky vytvářelo bezpečné a tvůrčí prostředí. Přítomnost asistentů pedagoga byla přínosná.

V hodinách byla smysluplně využita prezentační technika. Didaktickou techniku využívali účelně učitelé i žáci. Motivační názorné pomůcky usnadňovaly žákům pochopení učiva. Vyučující poskytovali žákům maximální podporu. Každý žák dostal příležitost prezentovat své vědomosti.

Ve většině hodin byli žáci vedeni k sebehodnocení, vzájemné hodnocení zaznamenáno nebylo. Systematické hodnocení žáků probíhalo více na prvním stupni.

Individuální logopedická péče vycházela z logopedické diagnostiky žáka a byla velmi dobře připravená i realizovaná. Pedagogické pracovnice vytvořily příjemné prostředí. Vhodná motivace za podpory názorného výukového materiálu, povzbuzování a upozorňování na možný kvalitní řečový posun vedla žáka ke spontánní aktivitě a zájmu na sobě pracovat. Návčik i procvičování hlásek bylo po stránce metodické na příkladné úrovni.

V době konání inspekce proběhly v rámci projektu dvě velmi zdařilé akce pro žáky, obě tlumočené do znakového jazyka (o nebezpečí na sociálních sítích a o třídění odpadů), které byly vzhledem k propojení s praktickými činnostmi pro žáky velkým přínosem.

Předškolní vzdělávání probíhá v souladu s ŠVP PV. Provoz MŠ je od 6:45 do 16:30 hodin. Činnosti jsou realizovány ve třech samostatných třídách, které jsou diferencované podle typu a stupně postižení. Vzdělávání dětí proti poslední inspekční činnosti poskytuje včetně vedoucí učitelky pět učitelek, což je o jednu méně. Vzhledem k tomu, že odborná část vzdělávání, zejména individuální logopedická péče, probíhá v dopoledních hodinách, jsou tyto speciální činnosti zajištěny vždy dvěma učitelkami, a proto odpočinek dětí i odpolední aktivity jsou řešeny pouze jednou učitelkou se dvěma asistentkami. Tento stav není optimální.

Hospitační činnost v MŠ, mimo integrovaný blok, byla zaměřena na individuální a kolektivní logopedickou péči. Ve třídě pro neslyšící děti působí učitelky se znalostí znakového jazyka. Nabízené činnosti byly pro děti motivační, ochotně se do nich zapojovaly. Sledované řízené a spontánní aktivity byly v rovnováze, děti měly dostatek prostoru pro vlastní volbu činností. Vytvořené hrací koutky pro námětové a sociální hry děti denně využívaly. Psychohygienické podmínky i nároky na děti byly úměrné jejich věku, druhu a stupni postižení. Průběžná motivace, pozorování, manipulace s pomůckami, hudební a dramatické prvky spojené s pohybovými aktivitami a výtvarnými činnostmi podněcovaly dětskou zvědavost a vedly děti k aktivitě. Učitelky preferovaly a také realizovaly činnostní učení, které přinesou dětem dovednosti pro praktický život. Profesionální a empatický přístup učitelek a asistentky pedagoga podporoval pracovní návyky dětí a jejich samostatnost. K samostatnosti jsou děti vedeny i při stolování. Podnětné specializované variabilní pomůcky, vhodně volené prostředky a nástroje vytvářely příhodné podmínky pro rozvoj komunikativních a sociálních kompetencí. Individuální a kolektivní logopedická péče byla podpořena motivačními prvky, obsahovaly všechny požadované složky a realizace byla na vysoké úrovni. V průběhu vzdělávacího integrovaného bloku bylo zařazeno i grafomotorické cvičení. Jednotlivé činnosti podporovaly komunikativní dovednosti, čtenářské, matematické i sociální gramotnosti. Vystupování učitelek bylo příkladné, neustále podněcovaly děti ke komunikaci a oceňovaly jejich snahu.

Provozní doba ŠD, mimo svátky a prázdniny, je od 6:30 do 7:45 hodin a od 11:45 do 16:00 hodin. ŠD provozuje dvě oddělení, v každém je 14 účastníků zájmového vzdělávání. Činnost ŠD navazovala na základní vzdělávání prvního stupně, prohlubovala a rozvíjela dovednosti formou spontánních činností. ŠD nezajišťuje přípravu na vyučování. Volnější

organizace vzdělávání nenásilně propojila potřebu relaxace se smysluplným využitím volného času žáků. Kromě toho jsou v rámci zájmového vzdělávání realizovány tematicky zaměřené činnosti, např. tvořivé dílny, vaření, kroužek florbalu a fotbalu. Vzájemné rozhovory mezi učitelkami a vychovatelkami pomáhají získat komplexní obraz každého žáka a následně na něj jednotně působit. Spolupráce ŠD se školou také spočívá ve společné organizaci a pořádání akcí pro žáky (besídky, karnevaly, dětský den)

Provoz internátu je nepřetržitý od pondělí do pátku, noční služby zajišťují asistentky pedagoga. Ubytování v internátě jsou rozděleni do pěti výchovných skupin, o které se starají čtyři vychovatelé a asistentka pedagoga. Jejich činnost velmi dobře řídí zkušená vedoucí vychovatelka, která vykonává přímou pedagogickou činnost ve školní družině. Prostředí internátu je upravené, vzorně čisté, k výzdobě chodeb a schodiště jsou použity práce ubytovaných. Vzdělávání je uskutečňováno podle Školního vzdělávacího programu internátu a realizováno s využitím Vnitřního řádu internátu. Předepsaná pedagogická dokumentace (deníky výchovných skupin a osobní spisy ubytovaných) je vedena pečlivě a zaznamenává průběh vzdělávání. Ve volném čase mají ubytovaní k dispozici stoly na stolní kopanou, hračky a velké množství her. Pro tělovýchovné aktivity jsou využívány dvě školní tělocvičny, posilovna a rozsáhlý venkovní sportovní areál. Aktivity jsou organizovány vychovateli. O práci v kroužcích (společná realizace s učiteli) je pečlivě vedena dokumentace.

Hodnocení průběhu poskytování poradenských služeb

SPC nemá zpracovány konkrétní dlouhodobou koncepci. Organizační a odborné záležitosti související s činností obou pracovišť jsou řešeny na pravidelných poradách. V době inspekční činnosti pracoval v SPC jeden psycholog, sedm speciálních pedagožek (včetně vedoucí SPC) a jedna sociální pracovnice. Personální složení SPC umožňuje poskytování poradenských služeb na požadované odborné úrovni. U malé části klientů se SPC nedaří dodržovat předepsanou lhůtu tří měsíců od přijetí žádosti o poradenskou službu do realizace vyšetření. V případě naléhavé potřeby je SPC schopno termín vyšetření zajistit operativně. Žádosti o poradenské služby, příjem a evidenci klientů a administrativní činnosti zajišťuje sociální pracovnice. Pracovníci jsou pověřováni činnostmi na základě své specializace. Osvědčilo se odlišení odborností v oblastech narušené komunikační schopnosti a sluchového postižení. Dokumentace klientů, která je označena pouze jménem a příjmením klienta, je vedena v listinné i elektronické podobě. Spisy v písemné verzi obsahují nezbytné doklady k poskytování poradenských služeb a záznamové archy z vyšetření. Část informací o klientovi včetně časového průběhu poskytovaných služeb je vedena jen ve vnitřním informačním systému. To může představovat určitý nedostatek při převádění spisů jiným školským poradenským zařízením. Před zahájením poskytování poradenských služeb je důsledně uplatňován princip informovaného písemného souhlasu. Dílčí nepřesnosti ve formulářích byly opraveny v průběhu inspekční činnosti. Při společných poradách je tvořen a upřesňován měsíční rozpis činností jednotlivých odborných pracovníků reflektující nově přijaté žádosti o službu a potřeby dlouhodobých klientů.

SPC ve školním roce 2016/2017 poskytlo poradenské služby 1389 klientům. Pro dosud neuzavřený aktuální školní rok počet klientů zřejmě vzroste až o desítky procent, a to v souvislosti se zvýšením počtu odborných pracovníků, rozšířením kapacity a nárůstem požadavků na nová vyšetření i povinnou rediagnostiku. Stoupá také počet doporučení se stanovením vzdělávání dětí a žáků s podporou asistenta pedagoga.

Vstupní speciálně pedagogická vyšetření provádějí na rozdíl od jiných SPC nadstandardně dvě speciální pedagožky zároveň, což má kladný vliv na přesnost a vypovídající hodnotu výsledků vyšetření. Při vzrůstajícím počtu klientů a náročnosti zpracování zpráv a doporučení je však tento postup v určitém rozporu s kapacitními možnostmi SPC. Na komplexní vyšetření navazuje zařazení klienta do dlouhodobé ambulantní péče, která je na tradičně dobré úrovni oceňovaná jak školami, tak zákonnými zástupci. U předškolních dětí je zaměřena na stimulaci psychomotorického rozvoje, u žáků ve školním věku na systematickou podporu kognitivních funkcí a na zdravý rozvoj osobnosti klienta. Doporučovaná podpůrná opatření jsou adresná, dávají školám dostatečně jasné a konkrétní návody k jejich aplikaci a umožňují rovněž provádět efektivní kontrolu jejich naplňování. Psychologická diagnostika respektuje účel vyšetření a vývojové odlišnosti klientů. Z analýzy vzorku spisů klientů vyplývá, že se důsledně opírá o standardizované testy zejména v oblasti diagnostiky intelektových a kognitivních schopností. Psycholog s ohledem na individualitu klienta používá některé klinické metody a podle potřeb také postupy kvalitativní a dynamické diagnostiky. Speciální pedagožky jsou vybavené dostupnými standardizovanými diagnostickými nástroji, které správně a účelně používají. Využívají taktéž nestandardizované nástroje, které akceptují obecně uznanou normu. Zároveň si vytvářejí vlastní pomocné nástroje, jež průběžně revidují a obnovují tak, aby odpovídaly novým aktuálním požadavkům praxe.

Pracovníci SPC propojují výsledky psychologické diagnostiky se zjištěními z oblasti speciální pedagogiky, což se pozitivně promítá do kvality zpráv a doporučení ke vzdělávání. Diagnostické závěry z vyšetření klientů jsou doloženy také záznamy z pozorování aktivit a dovedností v přirozených podmínkách školního vyučování. Pracovníci SPC kladou velký důraz na zjišťování konkrétních informací z průběhu žákova vzdělávání v dané škole, využívají i školní dotazník vlastní konstrukce a úzké součinnosti s pedagogy škol a školských zařízení. Spolupráce se školami a školskými zařízeními zejména v rámci výjezdů a poskytované poradenské péči je na vysoké kvalitní úrovni.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ze sledované hospitační činnosti bylo zřejmé, že snahou pedagogů je vytváření vzájemné důvěry. K dětem a žákům přistupují vstřícně a s porozuměním. Motivují je pochvalou za každý dílčí úspěch. V souladu s touto strategií jsou žáci hodnoceni na vysvědčení. Téměř polovina žáků prospěla s vyznamenáním, pouze jeden žák neprospěl. Pochvaly významně převyšují počet negativních výchovných opatření. Počet neomluvených hodin je nízký. Vychovatelé sledují studijní výsledky ubytovaných v žakovských knížkách. Při zjištění problémů je ihned projednávají s vyučujícími. Škole se daří každým rokem přeřadit několik žáků (po napravení řečové vady) zpět do hlavního vzdělávacího proudu běžných základních škol.

Mateřská škola důsledně zaznamenává v pečlivě vedených a přehledných dokumentech hodnocení, pokrok a výsledky vzdělávání dětí. Zákonným zástupcům poskytují denní záznam individuální práce s dítětem, čímž je vede ke spolupráci při korekci a rozvoji komunikativních dovedností dětí.

ŠD provádí autoevaluaci své práce na více úrovních. Jedná se o neformální rozhovory mezi vychovatelkami, kdy se navzájem informují o různých výchovných situacích a jejich řešení. Čtyřikrát ročně probíhá oficiální hodnocení zájmové činnosti na pedagogických radách a každoročně se vyhodnocuje roční časový plán. Zpětnou vazbu od zákonných zástupců získává vedoucí vychovatelka prostřednictvím dotazníků pro rodiče.

Ve spolupráci ŠD s vnějšími partnery jsou rezervy, například v oblasti prezentace výrobků účastníků zájmového vzdělávání na veřejnosti.

Výchovná poradkyně úzce spolupracuje s metodikem prevence při řešení záškoláctví a kázeňských přestupků žáků. Oba mají vystudované specializované studium pro svou činnost. Účastní se také výchovných komisí.

Výchovná poradkyně vychází při své činnosti z celoročního plánu. Zaměřuje se na předcházení školní neúspěšnosti u žáků, vyhodnocování individuálních vzdělávacích plánů a zabezpečení plnění podpůrných opatření, která vypracovalo školské poradenské zařízení pro jednotlivé žáky. Pro žáky, kteří mají problémy ve vzdělávání a čekají na další vyšetření v poradenském zařízení, je vypracován plán individuálního vedení. Velmi náročná je práce v oblasti profesní orientace žáků. Hlavním cílem je pomoci žákům s výběrem vhodného učiliště nebo střední školy. Při výběru budoucí profese je potřeba skloubit zájmy a vizi žáka s jeho reálnými možnostmi vzhledem k jeho zdravotnímu stavu. Výchovná poradkyně úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků (konzultační hodiny nebo individuálně domluvená schůzka, pomoc s vyplněním přihlášky, informace o odvolacích řízeních), s třídními učiteli, SPC a pedagogicko-psychologickou poradnou a také s Úřadem práce v Liberci (informace k volbě povolání, testy profesní orientace). Žáci 8. a 9. ročníku se zúčastnili veletrhu vzdělávání a pracovních příležitostí EDUCA 2016 MYJOB LIBEREC. Seznámili se s prostředím středních škol a učilišť ve dnech otevřených dveří. Ve školním roce 2016/2017 ukončilo vzdělávání 16 žáků. Všichni pokračují v dalším studiu ve středních učilištích a školách. Ve vestibulu školy je nástěnka věnovaná absolventům školy. Vycházející žáci vytváří sebe prezentaci, ve které mohou uvést své postřehy z průběhu školní docházky a zhodnotit, co se jim líbilo a naopak. Také zde uvádí, proč si zvolili další vzdělávání na střední škole nebo v odborném učilišti v daném oboru.

Metodik prevence realizuje svoji činnost dle ročního plánu. V uplynulém školním roce byla jeho pozornost zaměřena na zneužívání legálních drog, alkoholu a cigaret. Cílem bylo upozorňovat na rizika a vlivy, které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj člověka a ovlivňovat chování žáků ve smyslu podpory zdraví. Žákům jsou vysvětlována jejich práva i povinnosti a nutnost dodržovat je v každodenním životě. V průběhu školního roku žáci šestých ročníků se účastnili programu „Správná třída“, který byl zaměřen na klima třídy, stmelování třídního kolektivu, spolupráci mezi žáky, řešení problémů a zvládání úspěchu i neúspěchu. Příslušníci Městské policie Liberec poučili žáky v problematice kyberšikany a nebezpečí na internetu. Seminář, který byl připraven pro druhý stupeň, seznámil jednotlivé třídní kolektivy s problematikou sexuálního násilí (Seznam se bezpečně) a drogovou problematikou.

Ve školním roce 2016/2017 bylo pro žáky realizováno mnoho akcí. V oblasti pohybové výchovy se uskutečnil plavecký výcvik žáků druhého ročníku, turnaj v malé kopané, florbalu a v házené. Žáci se umístili na předních místech ve sportovní soutěži Celostátních her sluchově postižených v Praze. V letošním školním roce (aktuálně v průběhu inspekční činnosti) žáci ve sportovních disciplínách získali tři medaile. V oblasti výchovné a vzdělávací se žáci účastnili vzdělávacích akcí v Krajské vědecké knihovně Liberec, divadelních představení a celostátní soutěže BESIP pro sluchově postižené ve Valašském Meziříčí. Na veřejnosti se škola prezentovala na vánočních a velikonočních dílnách a Dnem otevřených dveří.

Spolupráce se zákonnými zástupci dětí a žáků je pro školu prioritou. Dokladuje to pravidelná docházka žáků do školy bez neomluvených absencí a spolupráce při individuální logopedické péči s žáky. Další funkční spolupráce je se základními školami zejména v oblasti sportu. Daří se také navracet žáky do hlavního vzdělávacího proudu. SPC úzce spolupracuje s odbornými lékaři a dalšími specialisty v oblasti

sluchového postižení a vad řeči. Jednotliví pracovníci se podílejí na celostátních aktivitách profesních asociací a dalších organizací.

Škola dále spolupracuje se školami stejného typu v celé republice (Praha, Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava, Plzeň, Kyjov). Účastní se seminářů na pedagogických fakultách v Praze a v Olomouci. Funkční spolupráce probíhá se školskou radou a se zřizovatelem a dalšími odbornými pracovišti (foniatrie, pediatrii). Spolupráce je pro školu, děti a žáky přínosná.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Škola změnila název, má nové označení Základní škola a mateřská škol logopedická, Liberec, příspěvková organizace.
- Od školního roku 2016/2017 došlo ke změně ve funkci ředitele školy.
- Pokračuje trend v úbytku žáků se sluchovým postižením a k nárůstu žáků s těžkou řečovou vadou.
- Škola pokračuje v kvalitní speciální péči, poskytuje žákům maximální pedagogickou podporu.

Silné stránky

- Škola má jasně formulovanou a reálnou strategii svého rozvoje. Cíle jsou formulovány s otevřeností ke společenské poptávce. Všichni aktéři, kteří se na vzdělávání dětí a žáků podílejí, jsou se strategií seznámeni. Škola o ní úzce komunikuje se zákonnými zástupci a usiluje o jejich zpětnou vazbu. Umožňuje jim návštěvu ve vzdělávacím procesu.
- Školní vzdělávací programy jsou otevřeným dokumentem, reagují na aktuální změny vycházející z legislativních změn a potřeb školy.
- Vedení školy systematicky vyhodnocuje stav materiálních podmínek pro vzdělávání. Zajišťuje materiální podmínky pro vzdělávání žáků sluchově i řečově postižených tak, aby bylo umožněno vzdělávání každého žáka dle jeho individuálních vzdělávacích potřeb.
- Spolupráce vedení školy, všech pedagogů, výchovné poradkyně, metodika prevence, vedoucích MŠ, ŠD a internátu zajišťuje vzdělávání a výchovu dětí a žáků včetně poradenství pro zákonné zástupce na vysoké úrovni. Procesy řízení i vyhodnocování pedagogického procesu jsou prováděny efektivně, napomáhají ke zkvalitňování vzdělávání každého jedince.
- V základní škole aktivně kvalitně pracují metodická sdružení. Na přípravě akcí se efektivně podílí společně 1. i 2. stupeň. V oblasti minimální prevence rizikového chování účelně spolupracuje internát, školní družina i škola.
- Škola systematicky identifikuje individuální potřeby dětí a žáků, zajišťuje adekvátní podpůrná opatření, vyhodnocuje jejich účinnost.
- Vyučující výuku promýšlejí, zabývají se konkrétním žákem. Vytvářejí u žáků motivaci k učení, podněcují je ke kritickému myšlení. Kladou na ně srozumitelné požadavky, využívají tlumočnicka u sluchově postižených. Výchovně vzdělávací strategie pomáhá žákům vytvářet pozitivní vztahy a učit se vzájemně spolupracovat. Pedagogové podporují žáky v rozhodování o věcech, které se jich týkají, poskytují jim příležitost

vyjádřit svůj názor. Pedagogové komunikují s dětmi a žáky zdvořilým způsobem, reagují citlivě na jejich potřeby. U sluchově postižených podporují bilingvální vzdělávání.

- V mateřské škole učitelky pravidelně realizují kvalitní individuální a kolektivní logopedickou péči. Nabízejí dětem aktivity podporující autonomii a iniciativu každého jedince. Systematicky zaznamenávají vývoj, procesy učení a vzdělávací pokrok dětí.
- Pedagogové uplatňují sdílený systém k získávání aktuálních informací o výsledcích vzdělávání každého dítěte a žáka. Zjištěnými výsledky vzdělávání se škola zabývá a přijímá opatření k jejich zlepšování. Účinnost opatření pravidelně vyhodnocuje.
- Škola usiluje o zapojení všech dětí a žáků do školních akcí. Poskytuje dětem a žákům kvalitní speciální péči. Vyučující respektují jejich individualitu, vytvářejí jim rovné příležitosti k zapojení do kolektivu. Systematicky sledují jejich osobnostní rozvoj.
- Odborné i lidské kvality pracovníků SPC vycházejí vesměs z dlouholetých zkušeností a vysoké míry zodpovědnosti za obsah a efektivitu poskytovaných služeb. Ty jsou poskytovány s výrazným zřetelem na konkrétní individuální potřeby klientů.
- Pravidelná a účelná terénní péče SPC zajišťující školám poradenské služby a vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření přispívá ke zkvalitnění vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká je frekvence hospitační činnosti ve vyučovacích hodinách.
- SPC nemá vypracovanou písemnou konkrétní koncepci rozvoje.
- Část základních diagnostických vyšetření v SPC je prováděna ve dvojici (dvě speciální pedagožky zároveň), což umožňuje zpřesnit a zkvalitnit závěry vyšetření. Na druhé straně, při současných personálních podmínkách (nedostatek odborníků) a při nedodržování předepsaných lhůt pro vyřízení žádosti o poskytnutí poradenské služby, jsou tímto postupem dále omezeny kapacitní možnosti SPC.
- Existují rezervy ve spolupráci ŠD s vnějšími partnery, například v oblasti prezentace výrobků účastníků zájmového vzdělávání na veřejnosti.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Standardizovat hospitační a kontrolní činnost ZŠ, SPC.
- Spisy klientů SPC označit jednoznačným identifikátorem.
- Dovybavit pracovny SPC (nábytek, tiskárny).
- Dovybavit MŠ interaktivní tabulí.
- Zviditelnit prezentaci výrobků ŠD na veřejnosti.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace čj. ZL-11/17-Š ze dne 30. 5. 2017 včetně přílohy č. 1
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení <https://profa.uiv.cz/rejskol/> mateřská škola, základní škola, školní družina, internát, speciálně pedagogické centrum, školní jídelna ke dni 11. 6. 2018
3. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitele Základní školy a mateřské školy logopedické, Liberec, příspěvková organizace ze dne 9. 6. 2016, s účinností od 1. 8. 2016
4. ŠVP ZV „Škola Tobě“, č. j. 2018E
5. ŠVP PV „Barevné kuličky poznávání“, č. j. SSP/662/2017
6. Školní řád ZŠ, 4. j. 1/09/05
7. Školní řád MŠ, č. j. SSP/675/2017
8. ŠVP ŠD platný od 1. 9. 2017
9. ŠVP pro internát ze dne 1. září 2017
10. Vnitřní řád ŠD platný od 1. 9. 2017
11. Vnitřní řád internátu ze dne 1. září 2017
12. Vnitřní řád SPC ze dne 25. 5. 2018
13. Provozní řád školní jídelny ze dne 1. 9. 2017 a 18. 1. 2017
14. Dokumentace školy (roční plán práce, třídní knihy, katalogové listy, třídní výkazy, spisy žáků, kontrolní a hospitační záznamy)
15. Zápisy z jednání pedagogické rady 2017/2018
16. DVPP
17. Výroční zpráva o činnosti školy (2016/2016)
18. Dokumentace MŠ (třídní vzdělávací program, třídní knihy, spisy dětí včetně IVP, hodnocení dětí, kontrolní a hospitační záznamy, zápisy z porad)
19. Dokumentace internátu (spisy ubytovaných, organizace úseku, plán kontrolní činnosti, týdenní služby, roční rozpisy služeb, denní záznamy, deníky výchovných skupin)
20. Dokumentace ŠD (zápisové lístky, docházka, přehled o činnosti, záznamy z kontrolní činnosti)
21. Personální dokumentace všech pedagogických pracovníků
22. Školní preventivní program 2017/2018
23. Dokumentace SPC (roční plán činnosti SPC 2017/2018, směrnice ke zpracování osobních údajů (25. 5. 2018), vzory formulářů pro rodiče, zápisy z porad, osobní spisy klientů-vzorek)
24. Dokumentace ke stravování
25. Dokumentace k BOZ
26. Dokumentace vztahující se k hodnocení finančních podmínek
27. Kniha úrazů

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka	Paclíková v. r.
PaedDr. Dana Rozkocová, školní inspektorka	Rozkocová v. r.
Mgr. Pavla Křepelková, školní inspektorka	Křepelková v. r.
PhDr. Vladimír Piša, školní inspektor	Piša v. r.
Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice	Čermáková v. r.
Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice	Kopčanová v. r.
Bc. Ivana Kolářová, kontrolní pracovnice	Kolářová v. r.
Mgr. Petra Chaloupková, školní inspektorka	Chaloupková v. r.
Mgr. Karel Kuchler, přizvaná osoba, odborník na speciální školství	Kuchler v. r.
Bc. Martin Pawlik, přizvaná osoba, odborník na speciální školství	Pawlik v. r.
Theodor Malý, přizvaná osoba, odborník na speciální školství	Malý v. r.
Ing. Pavel Procházka, přizvaná osoba, odborník na ubytovací zařízení	Procházka v. r.

V Liberci 8. 8. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jakub Karásek, ředitel školy

Karásek v. r.

V Liberci 17. 8. 2018